

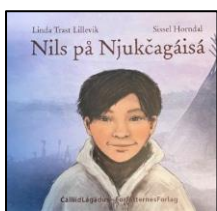
Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev september 2021

For barn og ungdom på norsk og nordsamisk

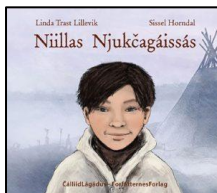
Heidi Persen: Ulddageadgi/Huldrestein

En fortelling om huldra basert på en tradisjonell fortelling fra Stranda i Nordkapp kommune. Inga og Anna er nabojenter som gjeter sauer. Hver morgen tar de på seg ranselen og går ut i marka med sauene. En dag kommer de til en stein. Anna advarte Inga om at hun ikke måtte komme bort i steinen. Boka har både nordsamisk og norsk tekst. Hun har selv illustrert boka. ISBN: 978-82-329-0166-1. Davvi girji, 2021. 64 s. Innb.

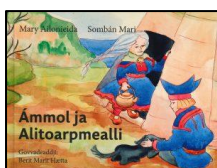
Linda Trast Lillevik: Nils på Njukčagáissá

En bildebok med fortelling som er basert på Nils Utsi sine minner fra barndommen i Tana. Den gamle samiske troen og virkelighetsforståelsen er sentrale elementer i fortellingen. Dette bokprosjektet kom i gang like før skuespiller Nils Utsi døde i 2019.. Sissel Horndal har illustrert boka. Norsk tekst. ISBN: 978-82-8263-456-4. ČálliidLágádus, 2021. 41 s. Innb.

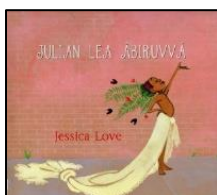
Linda Trast Lillevik: Niillas Njukčagáissás

En bildebok med fortelling som er basert på Nils Utsi sine minner fra barndommen i Tana. Den gamle samiske troen og virkelighetsforståelsen er sentrale elementer i fortellingen. Dette bokprosjektet kom i gang like før skuespiller Nils Utsi døde i 2019. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-8263-457-1. ČálliidLágádus, 2021. 41 s. Innb.

Mary Ailonieida Sombán Mari: Ámmol ja Alitoarpmelli

Nyutgivelse av Ámmol ja alit oarbmealli (1976) med moderne nordsamisk rettskriving. Boka regnes som den første samiske barneboka. Historien handler om en ung gutts møte med saje-folket, de underjordiske i samiske sagn og myter. ISBN: 978-82-93402-54-1. Gielem nastedh, 2021. 25 s. Innb.

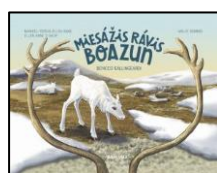
Jessica Love: Julian lea ábiruvvá

Nordsamisk oversettelse av den prisbelønnede bildeboka Julián Is a Mermaid (2018). Dette er en bok som tør å mene noe, og den står opp for frihet og inkludering. Det er en historie med og om mangfold. Boka motsier forutinntatte holdninger og støtter opp om barnas åpne sinn. ISBN: 978-82-93402-58-9. Gielem nastedh, 2021. 33 s. Heftet.

Margareth Anker: Steažžaleaddji Sámmol & Ullo-Olivia

Nordsamisk oversettelse av Sølve Fiskesprett og Olivia Bomullsdott (2020). Steažžaleaddji Sámmol faller pladask inn i vennskapet med Ullo-Olivia i jakten på faretruende flammer. Hun er et bybarn fra London, lubben og klumsete. Gjennom vennskapet med Sølve Fiskesprett lærer hun matvett, blir venn med naturen og utforsker underjordiske bunkere fra krigen. ISBN: 978-82-329-0474-7. Davvi girji, 2021. 52 s. Innb.

Ellen Anne Gaup: Miesázis rávis boazun – bohcco eallingeardi

Hva spiser reinen? Hvorfor har noen rein horn, mens andre ikke har? I boka følges en hvit reinkalv gjennom det første leveåret: hva den opplever og hva den driver på med, hvor den holder til, hva den spiser etc. Boka er ei helillustrert bildebok med lettlest tekst, med en oppsummerende faktatekst og ordforklaringer. Nordsamisk tekst.. ISBN: 978-82-329-0298-9. Davvi girji, 2021. 56 s. Innb.

Mimi Britt Vindenes og Selma Iren Arnø: Dihkkegirjás

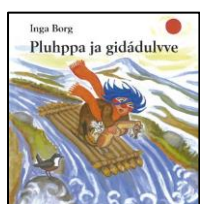
Nordsamisk oversettelse av Den lille luseboka (2019). I denne boka finner man en fortelling for de minste om lusene Dihkká ja Sikká og deres families hverdag og utfordringer i hodet og håret til Julie. Fortellingen er kombinert med fakta, og har en veiledningsdel for de voksne. Tanken bak boka er å informere, normalisere og veilede. ISBN: 9788299964876. Selma Iren Arnø, 2021. 35 s. Heftet.

Bobbie Peers: Kryptála portála

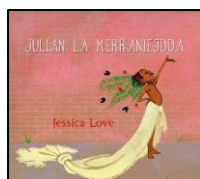
Nordsamisk oversettelse av Kryptalportalen (2016), som er bok nummer 2 i serien om William Wenton. William Wenton fra Luridumstyven er tilbake på institutt for Posthuman forskning. Her er alt annerledes; det er vakter overalt, portforbud og strenge regler. Grunnen er at Abraham Talley holdes fanget i kjelleren, men det er noe som ikke stemmer. ISBN: 978-82-329-0225-5. Davvi girji, 2021. 266 s. Innb.

For barn og ungdom lulesamisk

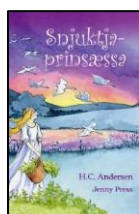
Inga Borg: Pluhppa ja gidáulvve

Lulesamisk utgave av Plupp och vårfloden (1982), en av de mest populære bøkene om det lille fjelltrollet Plupp og hans liv sammen med reinsdyrene og de små vennene Lemen og Hermelin. Når isen smelter og vannet fosser frem bygger Plupp en flåte. Sammen med Hermelin og Lemen så drar han ned elva. Plutselig går det utfor og flåten kræsjer mot de store stenene i fossen. De redder seg til stranden, men hvordan skal de komme seg til den andre siden? ISBN: 978-82-7943-204-3. Árran, 2021. 32 s. Innb.

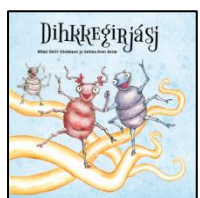
Jessica Love: Julian la merraniejdda

Lulesamisk oversettelse av den prisbelønnede bildeboka Julián Is a Mermaid (2018). Dette er en bok som tør å mene noe, og den står opp for frihet og inkludering. Det er en historie med og om mangfold. Boka motsier forutinntatte holdninger og støtter opp om barnas åpne sinn. ISBN: 978-82-93402-52-7. Árran, 2021. 33 s. Heftet.

H. C. Andersen: Snjuktjaprinssæssa

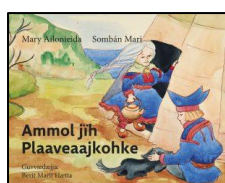
Lulesamisk oversettelse av det kjente eventyret om De ville svanene, basert på en engelsk gjenfortelling av Rosie Dickens som er illustrert av Jenny Press. Den handler om prinsessa som må gjennom mange prøvelser før hun kan redde sine elleve brødre som er forvandlet til svaner av deres onde stemor. ISBN: 978-82-7943-205-0. Árran, 2021.

Mimi Britt Vindenes, Selma Iren Arnø: Dihkkegirjás

Lulesamisk oversettelse av Den lille luseboka (2019). I denne boka finner man en fortelling for de minste om lusene Dihkká ja Sikká og deres families hverdag og utfordringer i hodet og håret til Julie. Fortellingen er kombinert med fakta, og har en veiledningsdel for de voksne. Tanken bak boka er å informere, normalisere og veilede. ISBN: 978-82-999648-5-2. Selma Iren Arnø, 2021. 35 s. Innb.

For barn og ungdom på sørsamisk

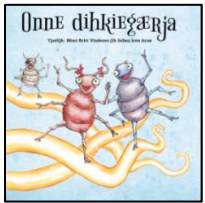
Mary Ailonieida Sombán Mari: Ammol jih Plaaveaajkohke

Sørsamisk oversettelse av Mary A. Sombys Ámmul ja alit oarbmaelli (1976) / Ámmul og den blå kusinen (1977). Boka regnes som den første samiske barneboka. Historien handler om en ung gutts møte med saje-folket, de underjordiske i samiske sagn og myter. ISBN: 978-82-93402-51-0. Gielem nastedh, 2021. 25 s. Innb.

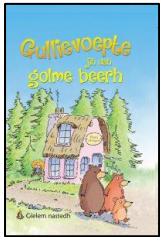
Jessica Love: Julian lea mearoeniejte

Sørsamisk oversettelse av Jessica Loves' prisbelønnede bildebok Julián Is a Mermaid (2018). Dette er en bok som tør å mene noe, og den står opp for frihet og inkludering. Det er en historie med og om mangfold. Boka motsier forutinntatte holdninger og støtter opp om barnas åpne sinn. ISBN: 978-82-93402-00-0. Gielem nastedh, 2021. 33 s. Heftet.

Mimi Britt Vindenes, Selma Iren Arnø: Onne dihkiegærja

Sørsamisk oversettelse av Den lille luseboka (2019). I denne boka finner man en fortelling for de minste om to små lus og deres families hverdag og utfordringer i hodet og håret til Julie. Fortellingen er kombinert med fakta, og har en veiledningsdel for de voksne. Tanken bak boka er å informere, normalisere og veilede. ISBN: 978-82-999648-6-9. Selma Iren Arnø, 2021. 35 s. Heftet.

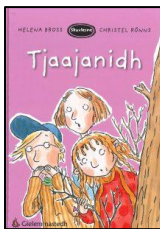
Susanna Davidson: Gullievoepe jih dah golme beerh

Sørsamisk oversettelse av Goldilocks and the three bears (2012). Davidson har skrevet en livlig og humoristisk gjenfortelling av eventyret om Gullhår og de tre bjørnene. Den kan leses som en skrekkehistorie for små barn, som et komisk mysterium, eller for å lære ungene forskjellen mellom liten, stor og «akkurat passe». ISBN: 978-8293402-52-7. Gielem nastedh, 2021. 47 s. Innb.

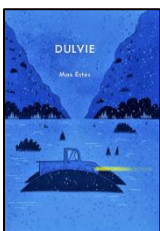
Håkon Forfod Sønneland: Tjuetiekråvnasietele

Sørsamisk oversettelse av Hundrelappen (2018). Hjemme hos Åvla har en hundrelapp forsvunnet. Pappa sier at Åvla har tatt den. Men det har han ikke gjort. Han er ingen tyv. For å vise sin uskyld må han finne hundrelappen og den egentlige tyven. Passer for barn som nylig har begynt å lese. Boka har liten tekstmengde og mange illustrasjoner. Lettlest for småskoletrinnet. ISBN: 978-82-93402-56-5. Gielem nastedh, 2021. 33 s. Heftet.

Helena Bross: Tjaajanidh

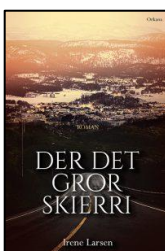
Sørsamisk oversettelse av Vilse i skogen (2007). Det er turdag, og alle skal gå natursti i skogen. Linus og Siri er heldige, og kommer på gruppa til Madelen i femte klasse. De legger i vei, svarer på spørsmål og har det fint. Men etter en stund ser de ikke flere grønne bånd de kan følge, og ingen lærer svarer når de roper. Vi går litt til, sier Madelen, så finner vi dem nok. Men det gjør de ikke. Så mister Madelen mobilen. Hva skal de gjøre nå? ISBN: 978-82-93402-49-7. Gielem nastedh, 2021. 61 s. Innb.

Max Estes: Dulvie

Sørsamisk oversettelse av tegneserieromanen Flommen (2019). En mann må evakuere fra flommen sammen med hunden sin. Hunden stikker av og mannen havner på en heftig tur alene. Han finner en skadet ørn som viser seg å få en større rolle etter hvert. Dette er en ordknapp fortelling om kjærligheten til dyr og hvordan mennesker og dyr kan finne hjelp og støtte i hverandre, og er knyttet sammen. ISBN: 978-82-93402-55-8. Gielem nastedh, 2021. 113 s. Innb.

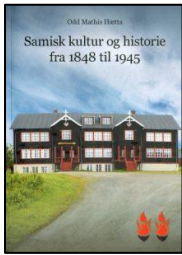
Skjønnlitteratur voksne

Irene Larsen: Der det gror skierri – roman

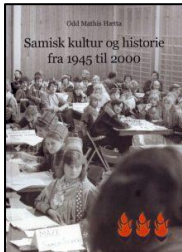
Romanens hovedperson Ylva bor på ei øy i Finnmark hvor hun er leder for den sjøsamiske festivalen Maid don logat? Hun lever et turbulent liv og har et hemmelig forhold til en gift mann på øya. Ylva er svært betatt av en reiseskildring om en italiener som forliste med mannskapet sitt på ei øy i Røst i 1432. Hun føler at denne skildringa på mange måter speiler hennes eget liv og hun bestemmer seg for å reise til øygruppa ytterst ute i Lofoten hvor italienerne strandet. Tekst på nynorsk. ISBN: 978-82-8104-470-8. Orkana, 2021. 167 s. Innb.

Faglitteratur

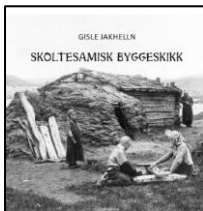
Odd Mathis Hætta: Samisk kultur og historie fra 1848 til 1945

Bind 2 av Odd Mathis Hætta's verk Samisk kultur og historie. Dette bindet gir en brei framstilling av samisk kultur og historie fra det formelle fornorskningsvedtak i Stortinget i 1848 til 1900 og den praktiske fornorskningen til krigens slutt i 1945. Fornorskingstiltakene gjaldt Nord-Troms og Finnmark. Områdene lenger sør var stort sett fornorsket. Fornorskningens mål var at alle skulle bli enspråklig norske. ISBN: 978-82-690262-4-5. Odd Mathis Hætta, 2021. 415 s. Heftet.

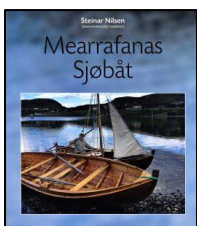
Odd Mathis Hætta: Samisk kultur og historie fra 1945 til 2000

Bind nummer 3 i verket Samisk kultur og historie. Boka begynner med gjenreisning og oppbygging av samfunnet. En utilsiktet konsekvens av krigen var at fornorskningen stoppet opp pga. kun noen få måneders skolegang. Etter krigen oppsto et «mildere klima» med nytt syn på samene, men det tok lang tid før samisk kultur og språk ble styrket. ISBN: 978-82-690262-5-2. Odd Mathis Hætta, 2021. 281 s. Heftet.

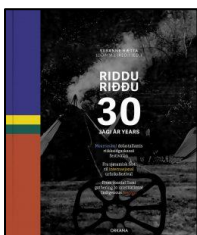
Gisle Jakhelln: Skoltesamisk byggeskikk

Boken formidler skoltesamenes kulturarv gjennom presentasjon av skoltesamenes byggeskikk. Byggeskikk er et viktig element i en folkegruppes kultur. Gjennom bygninger og byggverks utforming kan leveforhold illustreres. Skoltesamisk byggeskikk er lite kjent. Det er bare spredte, fragmentariske opplysninger om dette. Denne sammenstillingen søker å samle det materiale som tidligere er presentert i forskjellige studier av samisk kultur og egne studier. ISBN: 978-82-8263-458-8. ČálliidLágádus, 2021. 85 s. Innb.

Mearrafanas / Sjøbåt

Båter og båtbygging er et viktig tema for Mearrafiida – sjøsamisk kompetansesenter i Billefjord. Nå har de gitt ut bok om sjøbåten med tekst på nordsamisk og norsk. Steinar Nilsen er redaktør. Boka inneholder litt historikk, fortellinger fra sjøen, og en bildeserie med forklaringer som illustrerer båtbyggingsprosessen. Boka har også ordliste og et fylldig kapittel med samisk båtterminologi. ISBN: 978-82-997632-2-6. Mearrafiida, 2021. 55 s. Heftet.

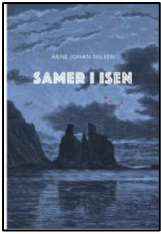
Riddu Riđđu 30 jagi – mearrasámi dolastallamis riikkaidgaskasaš festiválan/Riddu Riđđu 30 år – fra sjøsamisk fest til internasjonal urfolksfestival/Riddu Riđđu 30 years – from coastal sami gathering to international indigenous festival

30-års jubileumsbok for urfolksfestivalen Riddu Riđđu. En grillfest og noen konserter arrangert av lokale ungdommer i Olmmáivággi/Manndalen sommeren 1991 for å sette søkelys på og revitalisere den lokale sjøsamiske kulturen og identiteten, utviklet seg etter hvert til en internasjonal musikk- og kulturfestival for urfolk. Tekst på nordsamisk, norsk og engelsk. Forfatter og fotograf Susanne Hætta er redaktør. ISBN: 978-82-8104-449-4. Orkana, 2021. 327 s. Innb.

Samiske stemmer i barnehagen

Fagbok som fokuserer på å ivareta urfolks rettigheter nedfelt i FNs barnekonvensjon. Etter rammeplan i 2017 skal alle barnehager formidle og gi barn kjennskap til samiske urfolks språk, verdier, historie og tradisjoner. I boken møter du samiske kulturformidlere, ledere og barnehagelærere. Samisk historie, tradisjoner og kultur kan bidra til ny kunnskap om og refleksjon over måter å tenke medvirkning, danning og bærekraftig utvikling. ISBN: 978-82-02-66461-9. Cappelen Damm, 2021. 262 s. Heftet.

Arne Johan Nilsen: Samer i isen

Bok som følger samer og kvener på polferd med Nansen og Amundsen. Der vi tidligere har lest om heltedåder fra nordmennes synsvinkel får vi her en tolkning med fokus på samenes bidrag. Vi får blant annet lese om Samuel Balto og Ole Ravnas møte med Nansen og deres ferd over Grønland. ISBN: 9788230349700. Nilsenforlaget, 2021. 229 s. Heftet. 250.- ISBN:978-82-329-0044-2. Davvi girji, 2021. 28 s. Innb.

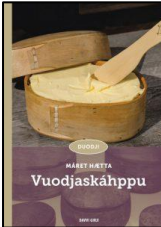
Lilian Urheim: Sliehppá – julevsáme gápptáj

Boka gir innblikk i hvordan tradisjonell lulesamisk kvinne- og mannsbarmklede har endret seg, men samtidig bevart det grunnleggende, og om materialvalg, mønsterlaging og sying steg-for-steg. For elever på videregående trinn, men passer også for andre som er interessert i å lære å sy en tradisjonell lulesamisk barmklede. Lulesamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0046-6. Davvi girji, 2021. 48 s. Innb.

Lilian Urheim: Árbbedábálasj julevsáme gahper

Bok om tradisjonell lulesamisk lue hvor får man et kort historisk innblikk om luen, og hvordan sy en kvinne- og mannlue. Om materialvalg, mønsterlaging og sying steg-for-steg. Boka er skrevet for elever på videregående trinn, men passer også for andre som er interessert i å lære å sy en tradisjonell lulesamisk lue. Lulesamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0048-0. Davvi girji, 2021. 48 s. Innb.

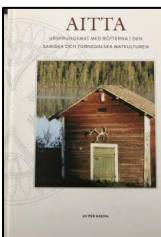
Máret Hætta: Vuodjaskáhppu

Samene har i generasjoner brukt smørresker og laget det selv. I boka er det beskrevet håndarbeid av nordsamisk smørreske: skaffe materiale til sløyden, håndarbeidsprosessen og hvordan ta vare på smørreska, samt en kort historie om smørreska. *Vuodjaskáhppu* er skrevet for elever på videregående trinn, men passer også for andre som er interessert. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0044-2 Davvi girji, 2021. 28 s. Innb.

Pekka Sammallahti: Sámi-suoma sátnegirji/Pohjoissaame-suomi sanakirja

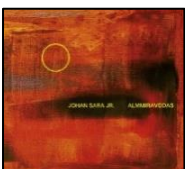
Nordsamisk – finsk ordbok. Ordboka inneholder rundt 52 800 oppslagsord og utallige eksempler på bruk. Dette er også ei deskriptiv ordbok, men allikevel har den referanser til dagens språkbruk for noen foreldede ord eller låneord. Dermed er den også til en viss grad ei preskriptiv ordbok. Målet er iallfall å ta med ord som leseren støter på i gamle og nyere tekster. ISBN:978-82-329-0476-1. Davvi girji, 2021. 869 s. Heftet.

Per Huvva: Aitta – ursprungsmat med rötterna i den samiska och tornedalska matkulturen

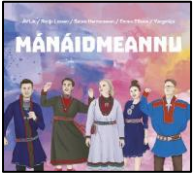
Per Huvva formidler i ord og bilder sin kunnskap og kjærlighet til de mattradisjoner han har vokst opp med i Övertorneå og som har røtter i den samiske og tornedalske matkulturen. Boken gir grundige beskrivelser av hvordan man håndterer kjøtt, innvoller, fisk, mel, bær og vekster. Den inneholder også fortellinger og hans egne oppskrifter. Svensk tekst. ISBN: 9789151908694. Huvvas förlag, 2019. 287 s. Innb.

Musikk

Johan Sara jr.: Almmiravddas (CD)

Johan Sara jr. sitt nye album er laget kun med hans egen stemme. Den rene stemmen er utgangspunktet, men i produksjonen finner man også stemmen samlet og bearbeidet elektronisk, slik at den kan oppfattes som et annet instrument. Almmiravddas er nordsamisk og betyr på 'himmelkanten' eller der himmel møter hav. STI17. Stierdna, 2021. 1 CD (1 t, 8 m.)

Mánáidmeannu (CD)

Festivalen Márkomeannu har sammen med Jakop Janssønn samlet noen ferske samiske musikalske stjerner for å lage dette albumet med nye låter på både nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk. Artistene er Saara Hermansson, Ole-Henrik Bjørkmo Lifjell (ÅVLA), Emma Elliane Oskal Valkeapää, Ronja Larsen ja Mihkku Laiti (Yungmiqu). DATCD-97. DAT, 2021. 1 CD. (36 m. 19 s.).

Johan Anders Bær & Dronefolk: Vahca (CD)

Johan Anders Bær fra Karasjok har gitt ut nytt album med egenkomponerte joiker. Med seg har han musikerne Tom Rudi Torjussen og Georg Buljo. Sistnevnte er også produsent. Niko Valkeapää og Nils Johan Kemi er med som som gjestejoikere. DATCD-78. DAT, 2021. 1 CD (44 m.).

Sámi Našunálateáhter Beaivváš: Juoiggas! (CD)

Musikken til Beaivváš sin joikekonsertforestilling Juoiggas! (2019). I forestillingen gjør de et dypdykk i joikens historie og funksjon gjennom tidene. Medvirkende: Mary Sarre, Ingor Ántte Áilu Gaup, Nils Henrik Buljo og Egil Keskitalo. Musikalsk tilrettelegging og musikere: Roger Ludvigsen, Svein Schultz, Jakop Janssønn. DATCD-95. DAT, 2021. 1 CD (58 m., 28 s.).

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no/>

Dearvuodáguin - Vennlig hilsen

Edel Olsen

Rådgiver Troms og Finnmark fylkesbibliotek - Samisk bibliotektjeneste

Kulturetaten - Troms og Finnmark fylkeskommune fylkeskommune